

16 – Πολυγλωσσικό πορτρέτο: αντικείμενο σκέψης για εθελοντές

Σκοπός: Να βοηθήσουμε τους εθελοντές να σκεφτούν τις γλώσσες που γνωρίζουν, τον τρόπο με τον οποίο τις χρησιμοποιούν και τη σημασία που έχουν γι' αυτούς.

Η έννοια του «γλωσσικού ρεπερτορίου» (*language repertoire*) αναφέρεται στο γεγονός ότι όλοι οι άνθρωποι μπορούν να είναι ή πραγματικά είναι πολύγλωσσοι, ικανοί δηλαδή να επικοινωνούν σε περισσότερες από μία γλώσσες. Το γλωσσικό πορτρέτο είναι ένας τρόπος απεικόνισης του γλωσσικού ρεπερτορίου ενός ατόμου. Η γυναίκα που σχεδίασε το ακόλουθο απεικονιστικό παράδειγμα χρησιμοποίησε κόκκινο, πορτοκαλί, μοβ και μπλε χρώμα, για να συνθέσει την εικόνα των γλωσσών που είναι σε θέση να χρησιμοποιεί.

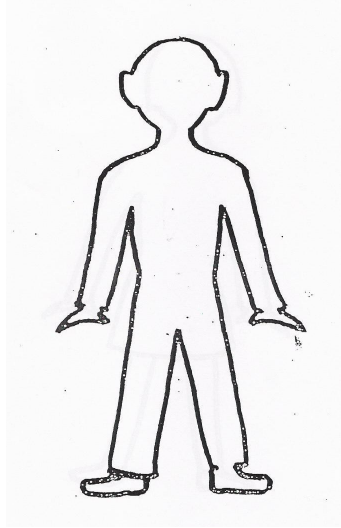
κόκκινο = Παντζαπικά

πορτοκαλί = Γερμανικά

μοβ = Αγγλικά

μπλε = Χίντι

Με κάθε νέα γλώσσα που μαθαίνουμε, θα πρέπει να αναδιαμορφώνουμε το γλωσσικό μας ρεπερτόριο, τοποθετώντας σε αυτό τη νέα γλώσσα σε μια ξεχωριστή θέση ανάλογα με τις συνθήκες στις οποίες τη χρησιμοποιούμε και τα άτομα με τα οποία τη μιλάμε.

Δραστηριότητα για τους εθελοντές

Σχεδιάστε μια ανθρώπινη φιγούρα, όπως αυτή της προηγούμενης σελίδας και φτιάξτε το δικό σας γλωσσικό πορτρέτο, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής:

- Η δραστηριότητα αυτή είναι αυθόρμητη και διαισθητική και θα πρέπει να την ολοκληρώσετε όσο το δυνατόν πιο γρήγορα. Θα αφιερώσετε χρόνο για σκέψη μετά την ολοκλήρωση του γλωσσικού πορτρέτου σας.
- Συμπεριλάβετε όλες τις γλωσσικές ποικιλίες: οι διάλεκτοι είναι το ίδιο σημαντικές με τις πρότυπες γλώσσες.
- Τα επίπεδα γλωσσικών γνώσεων δεν είναι σημαντικά. Ακόμα κι αν γνωρίζετε μία μόνο λέξη σε μια γλώσσα, αξίζει τον κόπο να την απεικονίσετε.
- Αν προτιμάτε, μπορείτε να σημειώνετε τις ονομασίες των γλωσσών που γνωρίζετε πάνω στη φιγούρα, αντί να τις απεικονίζετε με χρώματα.

Όταν ολοκληρώσετε το γλωσσικό πορτρέτο σας, μελετήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις και συζητήστε τις, ίσως, με κάποιο συνάδελφο:

- Σε ποιο περιβάλλον χρησιμοποιείτε την καθεμία από τις διαφορετικές γλώσσες που γνωρίζετε (στο οικογενειακό, το φιλικό, το εργασιακό, κ.α.);
- Ποια από τις γλώσσες που μιλάτε είναι ευρέως αναγνωρισμένη στην κοινότητά σας;
- Μιλάτε κάποια γλώσσα ή διάλεκτο που δεν έχει την ίδια αναγνώριση;
- Γιατί κάποιες γλώσσες είναι πιο αναγνωρισμένες σε σύγκριση με άλλες;
- Πώς είναι δυνατόν ορισμένοι άνθρωποι αφρικανικής καταγωγής που μιλούν άπταιστα επτά γλώσσες να θεωρούνται αμόρφωτοι, ενώ κάποιοι άλλοι που μιλούν δύο-τρεις μόνο ευρωπαϊκές γλώσσες να θεωρούνται πολύ μορφωμένοι;
- Υπάρχουν καταστάσεις στις οποίες χρησιμοποιείτε συνδυασμούς πολλών γλωσσών κατά την επικοινωνία σας με άλλα άτομα;

Πηγή για το Γλωσσικό Πορτρέτο: H.-J. Krumm (Hgg. H.-J. Krumm/E.M. Jenkins): *Kinder und ihre Sprachen – lebendige Mehrsprachigkeit*. Vienna 2001

Δραστηριότητα για τους πρόσφυγες

Η παραπάνω δραστηριότητα έχει χρησιμοποιηθεί συχνά με πρόσφυγες και έχει αποδείξει ότι είναι χρήσιμη γιατί τους βοηθά να συνειδητοποιούν το «γλωσσικό κεφάλαιο» που ήδη κατέχουν, το οποίο ενισχύει την αυτοεκτίμησή τους, κυρίως σε συνθήκες προσδιορισμού τους με βάση τις γλώσσες που δεν γνωρίζουν παρά τις γλώσσες που γνωρίζουν.

Αφού φτιάξουν το γλωσσικό πορτρέτο τους, αρκετοί πρόσφυγες επιθυμούν να συγκρίνουν το γλωσσικό ρεπερτόριο και την εμπειρία τους με εκείνα άλλων προσφύγων – να μιλήσουν για τις γλώσσες που ξέρουν, για το πού τις έμαθαν και με ποιους τις χρησιμοποιούν. Τα γλωσσικά πορτρέτα είναι ένα καλό μέσο που ωθεί τους πρόσφυγες να μιλούν και να αναλογίζονται τις γλώσσες από τη σκοπιά της δικής τους εμπειρίας. Βλ. επίσης Εργαλείο 38 [Πολυγλωσσικό πορτρέτο: αντικείμενο σκέψης για πρόσφυγες](#).